

เอกสารประกอบการบรรยายครั้ง ๕

วิชายืม คำประกัน จำนอง จำน่า

สมัยที่ ๗๐ ปี ๒๕๖๐

โดย

วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยยะ

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกอง

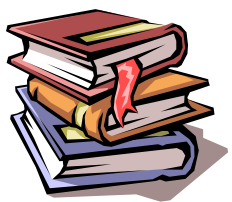
ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

อ้างอิงจากคำบรรยายเนติฯ ภาคกลางวันของท่านอาจารย์ปัญญา ถนอมรอด

สถิติเนติ รวม ๔๘ สมัย จำนวนออก ๒๓ ครั้ง

- จำนวน ๑๓ ครั้ง ม.๓๐๒, ๓๐๕, ๓๐๘, ๓๑๐, ๓๑๒, ๓๑๕, ๓๒๔, ๓๒๕, ๓๓๐, ๓๓๒, ๓๓๓, ๓๓๔, ๓๔๒, ๓๔๔(๑)(๕), ๓๔๕, ๓๔๖
- จำนวน + คำ ๕ ครั้ง ม.๓๐๒, ๓๐๗, ๓๐๘, ๓๒๓, ๓๑๗, ๓๓๓, ๓๔๕
- จำนวน + ยืม ๒ ครั้ง ม.๓๐๗, ๓๒๘, ๓๔๔(๑)
- จำนวน + จำนวน ๒ ครั้ง ม.๓๒๖, ๓๒๗
- จำนวน + ยืม + คำ + จำนวน ๑ ครั้ง ม.๓๒๘

จำนอง

๑. บททั่วไป

๒. ผู้จำนองประกันหนี้บุคคลอื่น

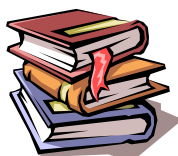
๓. ถน.จำนองประกันหนี้ของตน

๔. การบังคับจำนอง

๕. ลำดับการชำระหนี้

๖. ผู้รับโอนทรัพย์สินจำนอง

๗. ความระงับสิ้นแห่ง ส.ญ.จำนอง

จำนอง

๑. บททั่วไป

๑) ลักษณะของ ส.ญ.จำนอง (ม.๗๐๒, ๗๐๓, ๗๐๕)

๒) ทรัพย์สินที่จำนอง (ม.๗๐๓, ๗๐๕, ๗๐๖, ๗๑๐)

๓) แบบและข้อความของ ส.ญ.จำนอง (ม.๗๐๔, ๗๐๗, ๗๐๘, ๗๑๑ - ๗๑๔, ๗๑๔/๑)

๔) ทรัพย์สินจำนองเป็นประกันค่าอุปกรณ์ด้วย (ม. ๗๑๕)

๕) สิทธิจำนองครอบทรัพย์สินจำนองเพียงใด (ม.๗๑๖ – ๗๒๑)

๖) สิทธิและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินจำนอง (ม.๗๒๒ - ๗๒๓)

๗) นำ ม.๖๘๑, ๖๕๑, ๖๕๗, ๗๐๐, ๗๐๑ มาใช้ตาม ม.๗๐๗,๗๒๗

๑) ลักษณะของ ส.ญ.จำนอง

- (๑) ผู้จำนองเป็น คน.หรือ บุคคลอื่นก็ได้ (ม.๗๐๕)
- (๒) ผู้รับจำนองต้องเป็น จน.(ฎ.๔๔๓๖/๔๕, ๒๗๖๑/๔๕)
- (๓) เอาทรัพย์สินตราไว้เป็นประกัน (ม.๗๑๔) (ฎ.๕๔๖/๑๒)
- (๔) ไม่ต้องส่งมอบทรัพย์สินจำนอง (จะตกลงให้ส่งมอบก็ได้)
- (๕) ส.ญ.จะจำนอง ไม่มี (ฎ.๒๒๘๖/๓๘ (พช.๔๖))
- (๖) ประกันหนี้ที่สมบูรณ์ (ม.๗๐๗ + ๖๘๑)
(ฎ.๔๓๗๒/๔๕, ๑๖๐๔/๓๖, ๕๓๘๔/๔๘, ๑๕๗๕/๕๒)

๑) ลักษณะของ ๓.ญ.จำนอง

- (๓) เป็นหนี้อุปกรณ์ (รับผิดชอบไม่เกินหนี้ประธาน)
- (๔) จน.มีสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนจากทรัพย์ที่จำนองและ
ภายในวงเงินจำนอง (ฎ.๕๗๕๓/๓๗, ๒๘๒๕/๒๗)
- (๕) หนี้ประธานถึงกำหนด หนี้จำนองถึงกำหนด(เนติ ๖๕)
(ฎ.๕๕๒/๒๓, ๕๗๕๓/๓๗)
- (๑๐) จำนอง ไม่มีบทบัญญัติให้นำ ม.๖๘๕ มาใช้ (ฎ.๗๔๑/๒๓)
- (๑๑) จำนอง ไม่มีบทบัญญัติให้นำ ม.๖๘๒ ว.๒ มาใช้
(ฎ.๑๓๓๓๗/๕๖) (เนติ ๓๐, ๓๒, ๓๕, ๔๐)
- (๑๒) โอนทรัพย์จำนองแก่บุคคลภายนอกได้ (ฎ.๓๘๕๓/๓๓)

๑) ลักษณะของ ส.ญ.จำนอง

ฎ.๒๗๕๓/๔๖ ส่วนที่โจทก์อุทธรณ์ว่า โจทก์มีสิทธิคิดอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ ๒๑ ต่อปี ตาม ส.ญ.จำนอง เห็นว่า หนี้จำนองเป็นเพียงหนี้ อุปกรณ์ซึ่งจะต้องมีหนี้ประธานเสียก่อน การบังคับจำนองจึงจะ กระทำได้ เมื่อหนี้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นหนี้ประธานกำหนดอัตราดอกเบี้ย เท่าใด หนี้จำนองซึ่งเป็นหนี้อุปกรณ์จึงคงมีสิทธิคิดดอกเบี้ยได้เพียง เท่าดอกเบี้ยที่โจทก์คิดไว้จากหนี้ตาม ส.ญ.กู้เงินอันเป็นหนี้ประธาน (คดีนี้ดอกเบี้ยในหนี้ประธานต่ำกว่าดอกเบี้ยตาม ส.ญ.จำนอง)

(ฎ.๘๖๘/๒๔ เนติ ๓๕)

๑) ลักษณะของ ๓.ญ.จำนอง

- ๓.ญ. เบิกเงินเกินบัญชีไม่มีข้อตกลงให้ จน.เพิ่ม

ดอกเบี้ยได้ แม้มีระบุใน ๓.ญ.จำนอง ดังนี้

ธนาคารจะเพิ่มดอกเบี้ยไม่ได้ (ฎ.๕๘๐๐/๓๓)

แต่ถ้ามีการลดดอกเบี้ยในหนี้ประธาน จน.ก็ไม่อาจ

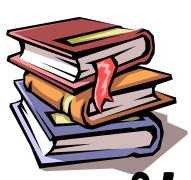
คิดดอกเบี้ยตาม ๓.ญ.จำนองให้สูงกว่าอัตรา

ดอกเบี้ยในหนี้ประธานได้ (ฎ.๖๕๒๕/๔๒)

๑) ลักษณะของ ส.ญ.จำนอง

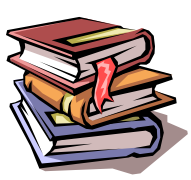
ฎ.๔๑๐๕/๔๘ การขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองมีทั้งการขายโดยปลอดจำนอง และการขายโดยจำนองติดไป หากเป็นการขายทอดตลาดโดยปลอดจำนอง เจ้าหนี้ จำนองย่อมมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากเงินที่ขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองก่อน เจ้าหนี้รายอื่น ส่วนการขายทอดตลาดโดยจำนองติดไป ผู้รับจำนองยังมีสิทธิได้รับ ชำระหนี้จากทรัพย์สินที่จำนองโดยบังคับจำนองเอาแก่ผู้รับโอนทรัพย์สินที่จำนอง ตาม ม.๗๓๕ เมื่อจำเลยเป็นเพียงผู้รับโอนทรัพย์สินที่จำนองโดยการซื้อทรัพย์สินที่ จำนองจากการขายทอดตลาด มิใช่คู่สัญญาตามสัญญาจำนอง จำเลยจึงเป็นบุคคล ภายนอก ย่อมไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาจำนองและสัญญาต่อท้ายสัญญาจำนองที่ ยอมให้บังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินอื่นที่มีเชทรัพย์สินที่จำนอง (ฎ.๖๑๑๖-๗/๕๐, ๕๕๘๔/๕๕, ๑๕๓๖/๐๐, ๑๓๒/๓๕, ๕๒๑๘/๔๕)

๒) ทรัพย์สินที่จำนอง

- (๑) อสังหาริมทรัพย์จำนองได้ไม่ว่าประเภทใด ๆ
- (๒) อสังหาริมทรัพย์บางประเภทจำนองได้ (ม.๗๐๓ วรร.๒)
- (๓) จำนองทรัพย์สินหลายสิ่งประกันหนี้เดียว (ม.๗๑๐,๗๓๔)
- (๔) ผู้มีสิทธิจำนองคือเจ้าของกรรมสิทธิ์ (ม.๗๐๕)
เว้นแต่เจ้าของประมาทเดินเล่อหรือยอมให้ผู้อื่นแสดงตน
หรือกรณีเจ้าของรวมคนอื่นไม่ยินยอมผูกพันเฉพาะส่วน
- (๕) ทรัพย์สินถูกครอบครองปรปักษ์
- (๖) เจ้าของที่มีเงื่อนไขจำนองภายใต้เงื่อนไข (ม.๗๐๖)

๒) ทรัพย์สินที่จำนอง

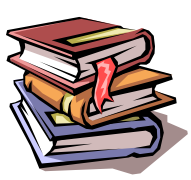
ฎ.๕๓๑/๑๓ การจำนองทรัพย์สินหลายสิ่งเพื่อประกันหนี้รายหนึ่ง รายเดียวโดยมิได้ระบุอันดับไว้ แต่ระบุจำนวนเงินจำนองไว้เฉพาะทรัพย์สินแต่ละสิ่ง หากผู้รับจำนองใช้สิทธิบังคับทรัพย์สินทั้งหมด พร้อมกันเช่นนี้ ต้องแบ่งภาระแห่งหนี้นั้นกระจายไปตามจำนวนเงินจำนองที่ระบุไว้เฉพาะทรัพย์สินนั้นๆ ซึ่งผลก็คือ หากขายทอดตลาดทรัพย์สินใดได้เงินเกินกว่าจำนวนที่ระบุในสัญญาจำนอง ก็ต้องคืนส่วนที่เกินให้ผู้จำนองไป และทรัพย์สินใดขายได้ไม่คุ้มจำนวนที่ระบุในสัญญาจำนองส่วนที่ขาดก็เป็นอันพับไป จะเอาหนี้จำนองแต่ละรายมารวมกันตั้งเป็นเกณฑ์คำนวณมิได้ (ฎ.๑๕๗๐/๓๗)

๒) ทรัพย์สินที่จำนอง (ม.๓๐๕)

ฎ.๕๕๒๓/๔๘ จำเลยที่ ๑ ถักลอบปลอมหนังสือมอบอำนาจและ
นำโฉนดที่ดินของโจทก์ไปจดทะเบียนจำนองไว้แก่จำเลยที่ ๒
โดยโจทก์มิได้มีส่วนรู้เห็นกับจำเลยที่ ๑ และโจทก์มิได้ประมาท
เลินเล่อ แม้จำเลยที่ ๒ จะรับจำนองไว้โดยสุจริตและเสียค่าตอบแทน
ตามที่ตาม แต่ก็เป็นการรับจำนองอันสืบเนื่องมาจากการที่จำเลย
ที่ ๑ กระทำโดยมิชอบ นิติกรรมจำนองดังกล่าวจึงไม่มีผลผูกพัน
โจทก์ เพราะการจำนองทรัพย์สินนั้นนอกจากผู้เป็นเจ้าของใน
ขณะนั้นแล้ว ท่านว่าใครอื่นจะจำนองหาได้ไม่ตาม ม.๓๐๕
(ฎ. ๑๘๘๒/๑๔ (เนติ ๒๕), ๑๕๓๑/๑๕ (พช.๔๕), ๕๔๒๑/๓๓
๑๔๔๕๒/๕๖, ๓๕๖๓/๕๘, ๔๐๖๖/๕๘, ๕๖๐๒/๕๘, ๑๐๒๕๘/๕๘)
(ฎีกาประมาทเลินเล่อ ฎ. ๕๘๐/๐๓, ๘๕๒๕/๔๒(ป), ๑๕๑๘๓/๕๑)

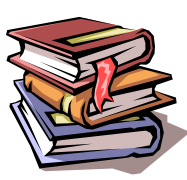
๒) ทรัพย์สินที่จำนอง

ฎ. ๑๐๘๒/๐๔ ที่ดินพิพาทเป็นของจำเลยที่ ๒ (ภริยา) ก่อนสมรส แต่การที่จำเลยที่ ๑ (สามี) นำสำรวจที่พิพาทและลงชื่อในใบไต่สวนว่าเป็นของจำเลยที่ ๑ แล้วเอาไปจำนองกับผู้ร้องนั้นเป็นการแสดงตนว่าจำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าของที่พิพาทและจำเลยที่ ๒ ก็ทราบดี เงินที่จำนองก็นำมาซื้อรถใช้รับส่งคนโดยสารอันเป็นอาชีพของจำเลยทั้งสองร่วมกันเป็นเหตุให้ผู้รับจำนองเชื่อโดยสุจริตว่าที่พิพาทเป็นของจำเลยที่ ๑ สัญญาจำนองจึงผูกพันทรัพย์สินนี้และใช้บังคับกันได้ (ฎ.๗๗๗๒/๔๐, ๔๐๕๖/๓๖, ๖๗๕/๔๖)

๒) ทรัพย์สินที่จำนอง (ม.๓๐๓)

ฎ.๕๔๒๓/๕๓ หนังสือสัญญาจำนองที่ดินเฉพาะส่วนและข้อตกลงต่อท้ายสัญญา
จำนองระหว่างโจทก์จำเลยระบุว่า จำเลยจำนองทรัพย์สินเฉพาะส่วนกรรมสิทธิ์ของ
จำเลยเท่านั้นเป็นประกันการชำระหนี้ แต่ตัวทรัพย์สินทั้งหมดนั้นจำเลยจะก่อภาระ
คิดปันได้ก็แต่ด้วยความยินยอมแห่งเจ้าของรวมทุกคนตาม ม.๑๓๖๑ ว.๒ เมื่อ
เจ้าของรวมคนอื่นไม่ได้ยินยอมให้จำเลยทำนิติกรรมจำนองด้วย การจำนองจึงไม่
ผูกพันตัวทรัพย์สินทั้งหมด การที่จำเลยเจ้าของรวมคนหนึ่งจดทะเบียนจำนองที่ดิน
พร้อมสิ่งปลูกสร้างเฉพาะส่วนของตนต่อโจทก์จึงเป็นการจำนองเฉพาะส่วนแห่ง
สิทธิของตนเท่านั้นตาม ม.๑๓๖๑ ว.๑ ศาลพิพากษาให้ยึดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง
เฉพาะส่วนของจำเลยออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์ (ฎ.๗๖๑/๐๓)

กรณีมีการครอบครองทรัพย์สิน

ฎ.๕๕๗๐/๓๓ ผู้ร้องได้ที่ดินและตึกแถวที่โจทก์นำยึดมาโดยการ

ครอบครองทรัพย์สิน เป็นการได้มาซึ่งสิทธิอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์

โดยทางอื่นนอกจากนิติกรรม เมื่อผู้ร้องไม่ได้จดทะเบียนสิทธิของตน

ไว้ จึงไม่อาจทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนได้ ทั้งต้องห้ามมิให้

ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้โจทก์ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกผู้รับจำนองที่ดินและตึก

แถวดังกล่าวโดยเสียค่าตอบแทนและจดทะเบียนสิทธิโดยสุจริตแล้ว

ตาม ม.๑๒๕๕ ว.๒ ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิขอให้ปล่อยทรัพย์สินพิพาท.

(ฎ.๑๑๕/๑๕)

กรณีมีการครอบครองปรบักษ์

ฎ.๑๐๖๔/๐๗ จำเลยที่ ๑,๒ จำนองที่ดินแปลงหนึ่งแก่โจทก์ เมื่อจำนองแล้ว

จำเลยที่ ๓ ได้กรรมสิทธิ์ส่วนหนึ่งของที่ดินแปลงนั้นไปด้วยการครอบครอง

ปรบักษ์ แต่ยังไม่ได้จดทะเบียน ดังนี้ โจทก์มีสิทธิบังคับจำนองที่ดินแปลงนั้น

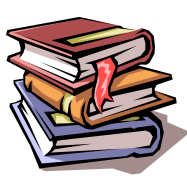
ได้ แม้ส่วนหนึ่งของที่ดินแปลงนั้นตกเป็นของจำเลยที่ ๓ แล้ว และจำเลย

ที่ ๓ ไม่ได้เป็นลูกหนี้โจทก์ก็ตาม ทั้งนี้เพราะสิทธิจำนองเป็นสิทธิครอบ

เหนือทรัพย์สินทั้งหมด เมื่อจำเลยที่ ๓ ได้กรรมสิทธิ์ที่ดินโดยการครอบครอง

แต่ยังไม่ได้จดทะเบียน จะยกขึ้นต่อสู้ผู้รับจำนองซึ่งได้สิทธิโดยเสียค่าตอบแทน

แทนโดยสุจริตและได้จดทะเบียนสิทธิโดยสุจริตไม่ได้ (เนติ ๕๕)

กรณีมีการครอบครองปรบักษ์

ฎ.๑๗๖๑๗/๕๕ แม้ฟังได้ตามฎีกาผู้ร้องว่า ผู้ร้องได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทโดยการครอบครองปรบักษ์และศาลมีคำสั่งรับรองแล้วก็ตาม แต่การได้กรรมสิทธิ์ของผู้ร้องได้มาภายหลังจากที่จำเลยที่ ๒ นำที่ดินพิพาทไปจดทะเบียนจำนองไว้แก่โจทก์โดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว การจำนองจึงยังคงมีอยู่ในฐานะทรัพย์สิน กรณีตามคำร้องไม่เป็นเหตุให้ ส.ญ.จำนองระงับสิ้นไป โจทก์ย่อมมีสิทธิบังคับจำนองเอาแก่ที่ดินพิพาทได้ตาม ม.๗๐๒ ๖.๒, ๗๔๔ ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิขอให้ปล่อยที่ดินพิพาท (เนติ ๖๘)

(ฎ. ๖๓๕๑/๓๔, ๑๒๔๑๘/๕๖)

๓) แบบและข้อความของ ส.ญ.จํานอง

(๑) ไม่ทําตามแบบโฉมฉะ(ทําเป็นหนังสือและจดทะเบียน) (ม.๗๑๔)

(๒) ต้องระบุทรัพย์จํานอง (ม.๗๐๔)

(๓) ต้องระบุวงเงินจํานอง (ม.๗๐๘)

(๔) ต้องระบุข้อความตาม ม.๖๘๑ และเป็นไปตาม ม.๗๑๔/๑

(๕) ข้อตกลงฝ่าฝืน ม.๗๑๑ ไม่สมบูรณ์

(๖) จํานองชำได้แม้มีข้อห้าม (ม.๗๑๒) (เนติ ๕๒)

ฎ.๓๐๓๕/๔๓ จำเลยมอบอำนาจให้ ก. ทำสัญญาจำนองเพื่อให้เป็น
หลักฐานแห่งการกู้ยืมเงิน และตามสัญญาจำนองมีข้อความระบุชัดเจน
ว่า คู่สัญญาตกลงให้ถือสัญญาจำนองเป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมเงินด้วย
สัญญาจำนองดังกล่าวมีผู้รับมอบอำนาจจำเลยเป็นผู้ลงชื่อไว้แทนจำเลย
ซึ่งมีผลเสมือนกับลายมือชื่อของจำเลย สัญญาจำนองย่อมมีผลเป็น
หลักฐานแห่งการกู้ยืมที่ผูกพันจำเลย (ฎ.๒๕๐๐/๕๐, ๕๐๑๐/๕๓)

ฎ.๕๖๒๕/๓๖ ข้อตกลงที่กำหนดให้จำเลยที่ ๓ ผู้จำนองต้องรับผิดชอบ
สำหรับต้นเงินที่เกินวงเงินตามสัญญาจำนองเพราะเหตุใด ๆ นั้น เป็น
ข้อตกลงที่ทำให้สัญญาจำนองไม่มีจำนวนเงินที่แน่นอน หรือไม่มี
จำนวนขั้นสูงสุดที่ได้เอาทรัพย์สินจำนองตราไว้เป็นประกันเป็นการฝ่าฝืน
ม.๓๐๘ และเป็นช่องทางให้หลีกเลี่ยงการเสียค่าธรรมเนียมนในการ
จดทะเบียนจำนอง จึงตกเป็นโมฆะไม่มีผลใช้บังคับ (เนติ ๕๒)

๓) แบบและข้อความของ ส.ญ.จำนอง

ฎ.๕๓๘๔/๔๘ ส.ญ.จำนองที่ดินมีความหมายแจ้งชัดว่า ส.ญ.จำนองที่ดินนอกจากจะประกันหนี้เงิน
ที่ ส. ได้กู้ไปจากจำเลยในขณะทำ ส.ญ.จำนองแล้ว ยังรวมถึงเป็นประกันหนี้ที่ ส. จะกู้ไปจากจำเลย
ต่อไปในอนาคตด้วย หาก ส.ญ.จำนองที่ดินมีผลผูกพันอยู่ โดยจำกัดวงเงินจำนองที่โจทก์จะต้องรับ
ผิดทั้งสิ้นไม่เกิน ๒๖๐,๐๐๐ บาทแสดงให้เห็นเจตนาของโจทก์ที่จะรับผิดในหนี้จำนวนดังกล่าว หลัง
จากทำส.ญ.แล้ว ส. ได้กู้เงินจำเลย ๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งยังไม่เต็มวงเงินจำนอง แม้จะได้ชำระหนี้ดังกล่าว
ให้จำเลยครบถ้วนแล้ว แต่เมื่อโจทก์และจำเลยไม่ได้ตกลงเลิก ส.ญ.จำนอง ส.ญ.จำนองยังมีผลผูกพัน
อยู่ไม่ระงับสิ้นไป ต่อมา ส. ได้กู้เงินจำเลย ๑๓๐,๐๐๐ บาท ซึ่งไม่เกินจำนวนวงเงินที่โจทก์จะต้องรับ
ผิดต้องถือว่าหนี้กู้เงินครั้งหลังเป็นหนี้ในอนาคต ส.ญ.จำนองซึ่งเป็นหนี้อุปรกณ์ย่อมครอบคลุมถึง
หนี้กู้ยืมเงินครั้งหลังอันเป็นหนี้ประธานด้วย หากจำต้องไปจดทะเบียนจำนองใหม่อีก (เนติ ๖๔)

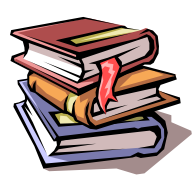

๓) แบบและข้อความของ ส.ญ.จำนอง

ฎ.๓๕๔๔/๒๕ สัญญาจำนองมีข้อความว่า หากเป็นการจำนองเป็นประกันการเบิกเงิน
เกินบัญชี ผู้จำนองยอมเสียดอกเบี้ยเป็นรายเดือนโดยวิธีคำนวณดอกเบี้ยทบต้นตาม
ประเพณีของธนาคาร และข้อเท็จจริงก็ฟังได้ว่าเป็นการจำนองเป็นประกันการเบิกเงิน
เกินบัญชีธนาคาร โจทก์จึงมีสิทธิคิดดอกเบี้ยทบต้นได้ จำเลยที่ ๒ จดทะเบียนจำนอง
ค้ำประกันหนี้ของจำเลยที่ ๑ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ในวันที่จำเลยที่ ๑ เป็นหนี้โจทก์
เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาทอยู่แล้วจำเลยที่ ๒ จึงต้องรับผิดชอบในดอกเบี้ยทบต้นเพียงต้นเงิน
๑๐๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันทำสัญญาจำนองเป็นต้นไป

ฎ.๓๒๖/๓๔ สัญญาจำนองระบุว่าไม่คิดดอกเบี้ยแก่กัน แต่เมื่อหนี้ถึงกำหนดและโจทก์มี
หนังสือทวงถามและให้ไถ่ถอนจำนองแล้ว จำเลยไม่ชำระ จำเลยจึงตกเป็นผู้ผิดนัดต้อง
รับผิดชอบชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปีนับแต่วันผิดนัดตาม ม.๒๒๔ ว.๑

ข้อตกลงฝ่าฝืน ม.๓๑๑ ไม่สมบูรณ์

ฎ.๑๕๑๐/๔๒ การที่จำเลยผู้จ้างทําหนังสือมอบอํานาจโดยจำเลยยอม
โอนที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นทรัพย์สินจ้างให้แก่โจทก์ หากจำเลย
ผิดนัดไม่ชำระหนี้อันเป็นการฝ่าฝืน ม.๓๑๑ ย่อมมีผลเพียงทําให้ข้อตกลง
ดังกล่าวนั้นไม่สมบูรณ์ โดยโจทก์จะบังคับหรือปฏิบัติตามข้อตกลง
ดังกล่าวไม่ได้เท่านั้น แต่ห้ามมีผลทําให้นิติกรรมการจดทะเบียนจ้าง
ระหว่างโจทก์กับจำเลยในส่วนอื่นที่กระทำโดยชอบต้องเสียไปไม่ สัญญา
จ้างระหว่างโจทก์กับจำเลยจึงยังมีผลใช้บังคับได้ เมื่อจำเลยยังมีได้
ชำระหนี้และจดทะเบียนโอนที่ดินจ้าง โจทก์ย่อมมีอํานาจฟ้องจำเลย

ฎ.๓๘๕๓/๓๓ ผู้จำนองมีสิทธิโอนที่ดินที่จำนองแก่บุคคลภายนอกได้

ในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์ตาม ม.๑๓๓๖ ซึ่งผู้รับจำนองอาจใช้สิทธิ
บังคับจำนองแก่ผู้รับโอนที่ดินได้ การโอนที่ดินของผู้จำนองมิใช่เป็น
การก่อภาระติดพันแก่ทรัพย์สินจำนองแต่อย่างใด ทั้งผู้รับจำนองก็ยังคง
มีสิทธิอยู่ตามสัญญาจำนอง ผู้จำนองก็ต้องรับผิดชอบตามสัญญา หาก
จะพ้นความรับผิดชอบไปไม่ได้ ดังนั้น จำเลยผู้รับจำนองจึงต้องส่งมอบ
โฉนดที่ดินซึ่งจำเลยครอบครองเพื่อให้โจทก์ผู้จำนองดำเนินการทำ
นิติกรรมโอนขายแก่บุคคลภายนอกตามฟ้อง (ฎ.๑๔๕๕๕/๕๘)

๔) ทรัพย์จํานองเป็นประกันคําอุปกรณํด้วย (ม. ๓๑๕)

ถ้าไม่ตกลงเป็นอย่างอื่นยอมเป็นประกันดอกเบี้ยและค่าสินไหมฯ
และค่าฤชาธรรมเนียมในการจํานองด้วย (ม.๓๑๕)

ฎ.๑๓๘๕/๒๐ หนี้จํานองซึ่งผู้รํองมีสิทธิขอให้เอาชำระหนี้ตน
ก่อนเจ้าหนี้อื่นๆ นั้น รวมถึงดอกเบี้ยและค่าฤชาธรรมเนียมใน
การบังคับจํานองด้วยตาม ม.๓๑๕

ฎ.๔๘๘๓/๓๘ โจทก์ได้ส่งหนังสือบอกกล่าวบังคับจํานองไปยัง
จำเลยที่ ๒ ตามภูมิลําเนาที่อยู่ของจำเลยที่ ๒ สองครั้ง แต่ไม่
สามารถส่งได้ โจทก์จึงบอกกล่าวการบังคับจํานองโดยประกาศ
ทางหนังสือพิมพ์ เพื่อให้มีผลตาม ม.๓๒๘ ฉะนั้น ค่าประกาศ
หนังสือพิมพ์ถือได้ว่าเป็นค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับจํานอง
ตาม ม.๓๑๕(๓) โจทก์จึงมีสิทธิเรียกร้องค่าประกาศหนังสือพิมพ์
๔๐๐ บาทพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี จากจำเลยที่๒

จ บ